

**FÖRBÄTTRAD MOTORVÄGSSTYRNING:
TVINGANDE VARIABLA HASTIGHETSGRÄNSER FÖR
FÖRBÄTTRAD EFTERLEVNAD OCH ÖKAD FRAMKOMLIGHET**

Ellen Grumert, ellen.grumert@vti.se

David Gundlegård, david.gundlegard@liu.se

TRAFIKVERKET

TACK TILL...

Trafikverket för data, kunskap, erfarenhet, specialiststöd

Mikael Blomqvist, Tommy Niittula, Åke Andersson, Fredrik Lindblom, Jonas Björnfot, Johan Liljerot, Otto Åstrand, Alexander Nilsson och Kristofer Svensson, Gunilla Thyni, Marquez Lucero Rodrigo Jeffery Archer, Tomas Julner, Per Broström, Christoffer Jönsson, Trafikplanerare, m.fl...

Viktor Bernhardsson och **Joakim Ekström** för arbete under projektets gång

VAD BEROR FRAMKOMLIGHETSPROBLEM PÅ?

1

- Incidenter
- Följdincidenter

Foto: Stefan Falkelind/Mostphotos

Foto: corepics/Mostphotos

2

- Stora trafikflöden vid flaskhalsar

Foto: Roland Magnusson/Mostphotos

Foto: Carina Andreasson/Mostphotos

VANLIGA ÅTGÄRDER

Motorvägsstyrningssystem

- Körfältsavstängning
- Kövarning - automatisk trafikstyrning med variabelt hastighetsstyrningssystem
- Påfartsreglering

Bild: Holger.Ellgaard - Eget arbete, CC BY-SA 3.0,
<https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=11757383>

Bild: Holger.Ellgaard - Eget arbete, CC BY-SA 3.0,
<https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=8866558>

UTVÄRDERING – HUR GÖRS DETTA SYSTEMATISKT?

EXEMPLIFIERING AV RAMVERK UTVÄRDERING AV VARIABLA HASTIGHETSGRÄNSER – TESTSITE SÖDERTÄLJE

Foto: Sten-Åke Stenberg/Mostphotos.com

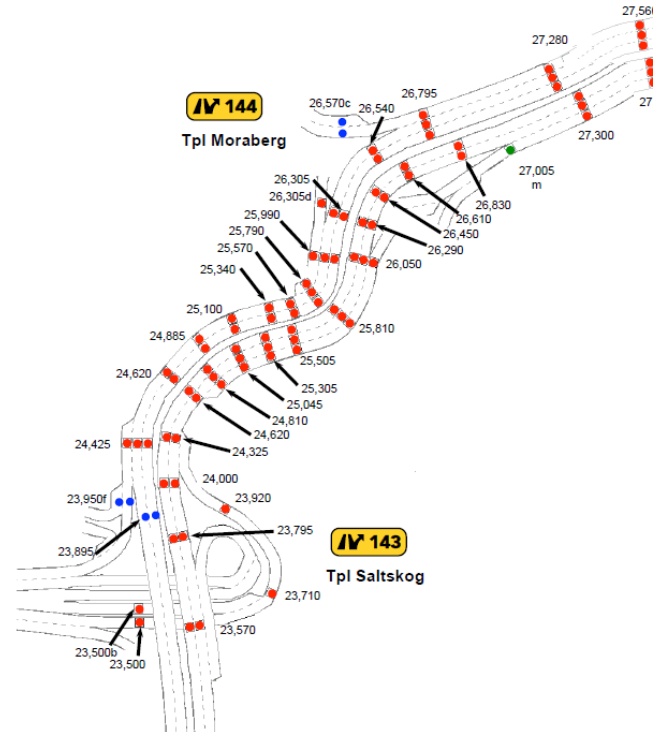

Bild: Trafikverket (2014-11-26/Jens Löfgren/Iterio AB), MCS, Översikt KFS/KFD (utklipp från större bild)

DAGENS KÖVARNINGSSYSTEM

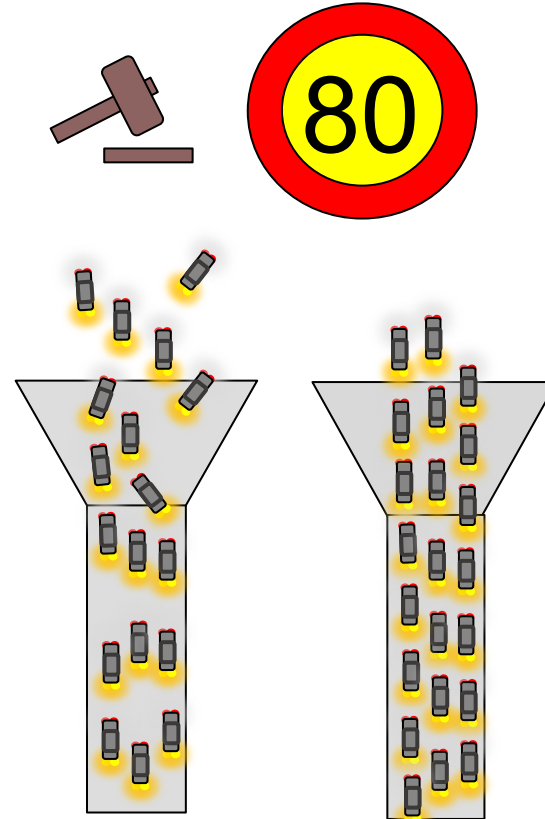
- Rekommenderade variabla hastighetsgränser
  - Låg efterlevnad
- Gränsvärdesbaserad styrning – Hastigheten sänks avsevärt vid låga hastigheter för att förbättra trafiksäkerheten vid incidenter
  - Redan avsevärda framkomlighetsproblem vid sänkning (kövarning)
  - Inga positiva effekter på framkomlighet

Foto: Viktor Bernhardsson

FÖRSLAG PÅ NY STYRSTRATEGI

- Tvingande
  - Målsättning: högre efterlevnad
- Fokus på framkomlighet och att undvika incidenter och framkomlighetsproblematik
  - Homogenisera hastigheter
  - Undvika onödiga körfältsbyten, inbromsningar och accelerationer

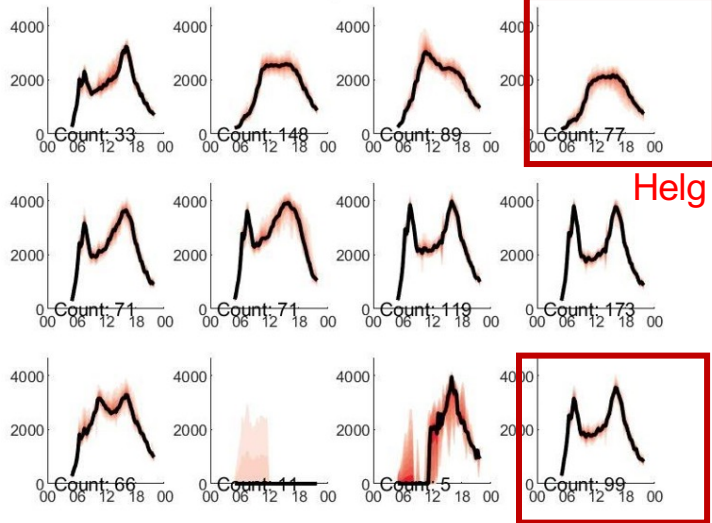
KLUSTERING – 12 KLUSTER

- Data från Januari 2018 – December Maj 2022
- Dagar med vägarbete är exkluderade

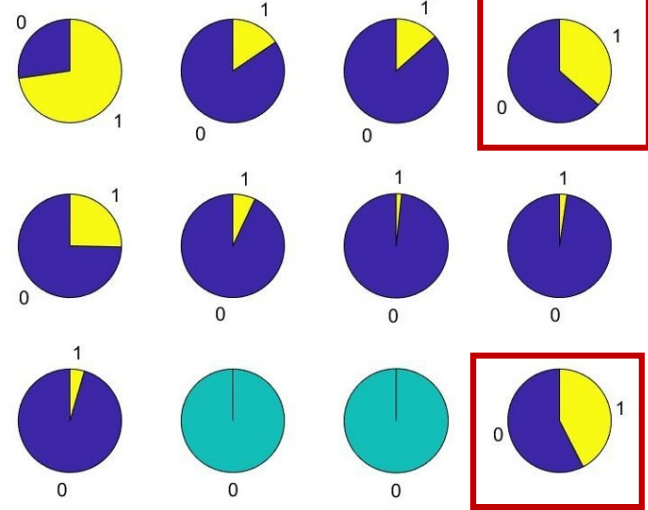
Efterfrågeprofiler

0: Dagar utan VH
1: Dagar med VH

Cluster observation profiles sensor: 1121

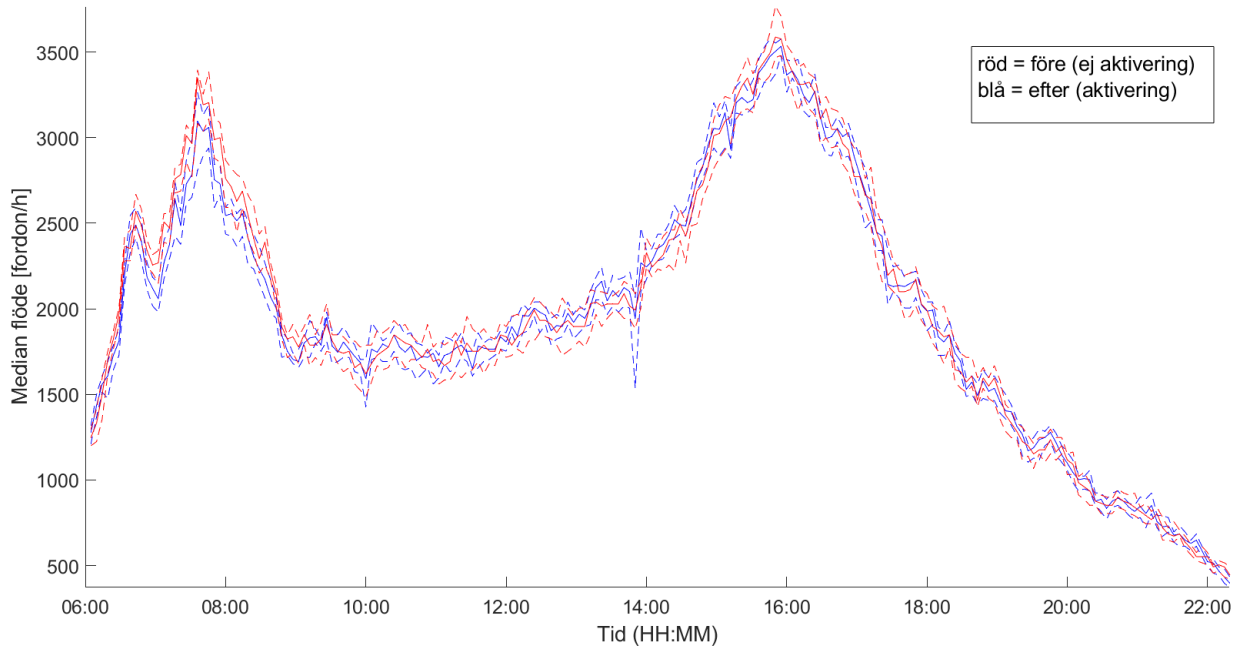
Before/after distribution of clusters sensor: 1121

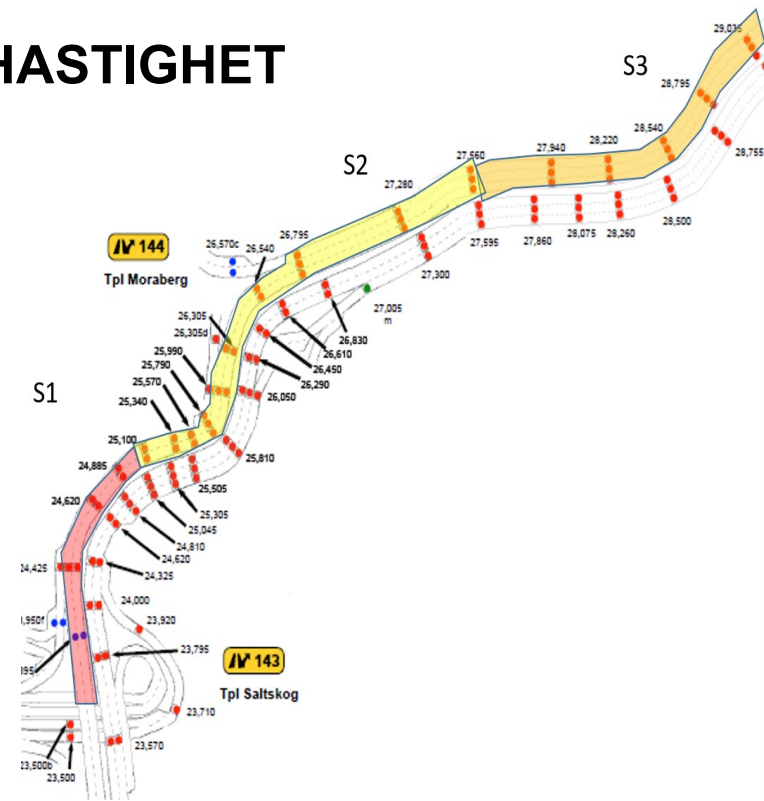
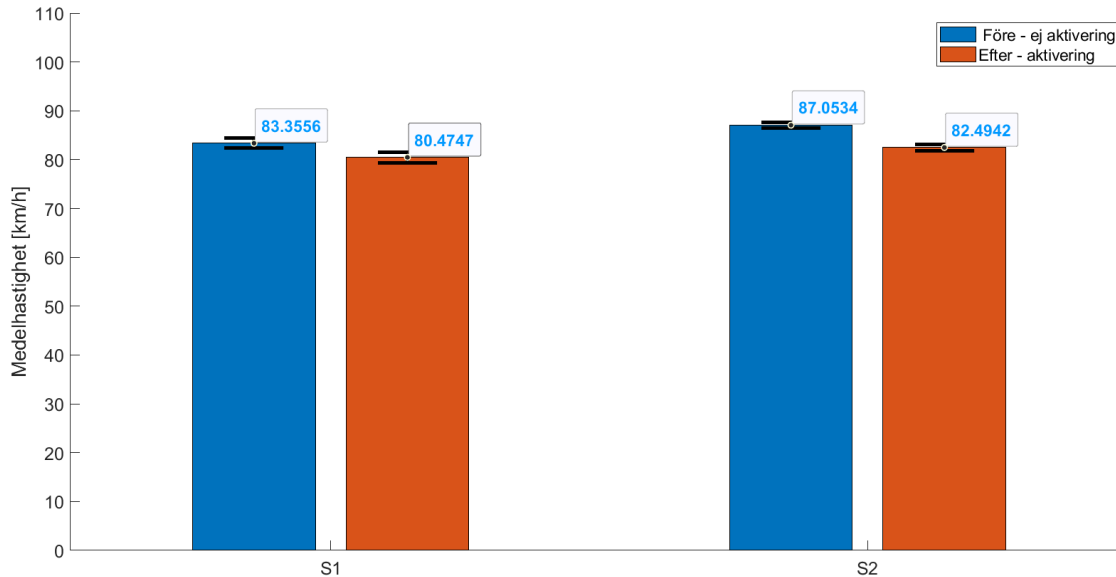
*Dagar med felaktiga/avvikande aktiveringar och dagar med vägarbeten är exkluderade

JÄMFÖRELSE

- Före (systemet ej aktiverat): 57 dagar
- Efter (systemet aktiverat): 42 dagar*

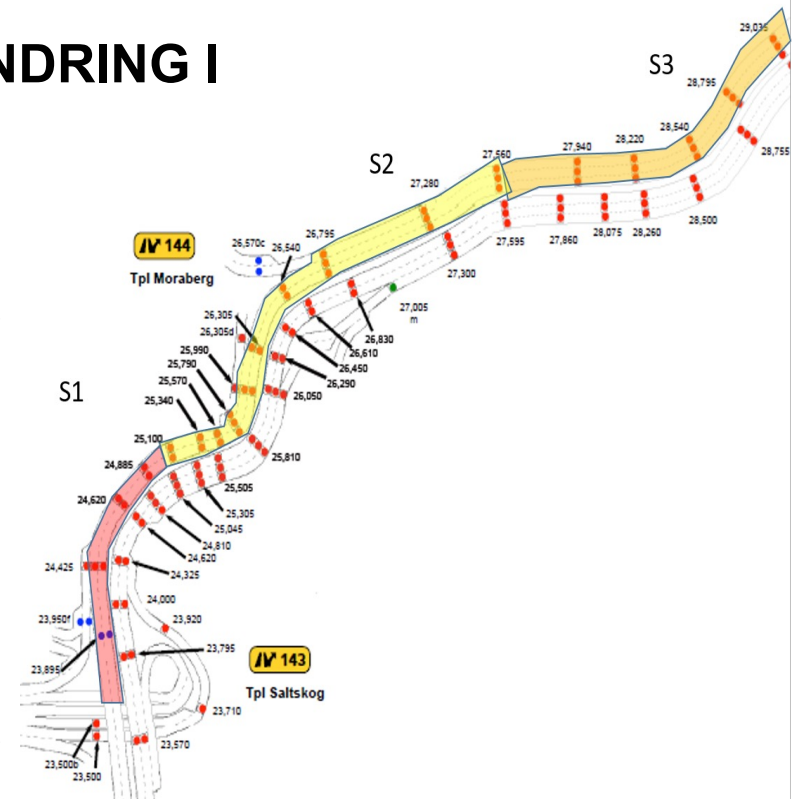
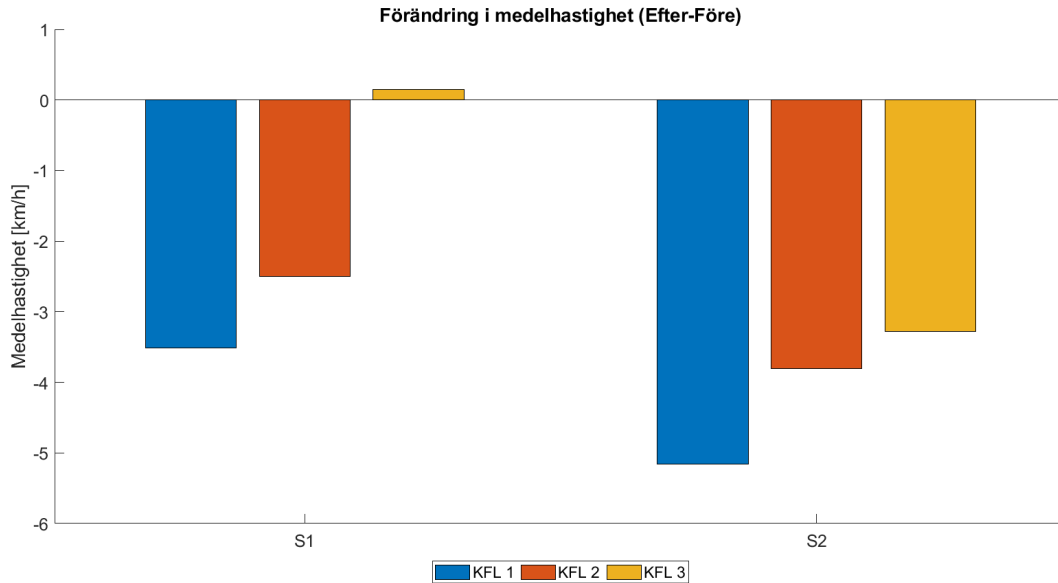
HASTIGHETSEFTERLEVNAD - MEDELHASTIGHET

Jämförelse:

- När systemet är aktiverat, men innan kövarning har gått igång
- När systemet skulle ha varit aktiverat, men innan kövarning.

HASTIGHETSEFTERLEVNAD – FÖRÄNDRING I MEDELHASTIGHET

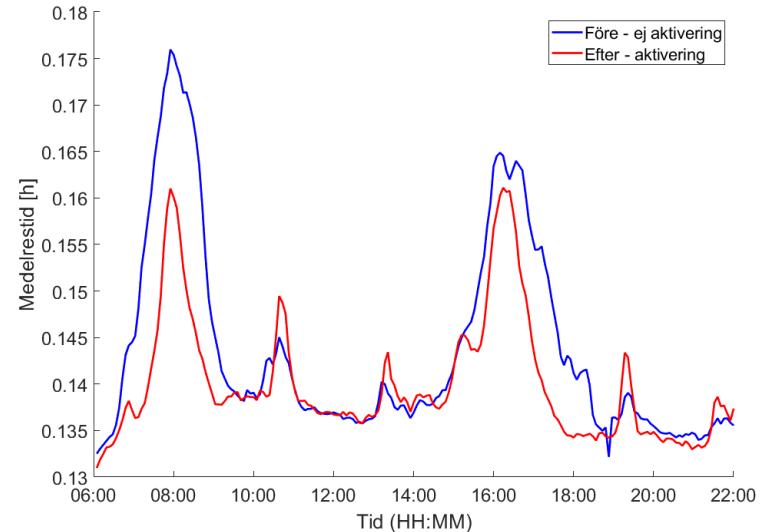
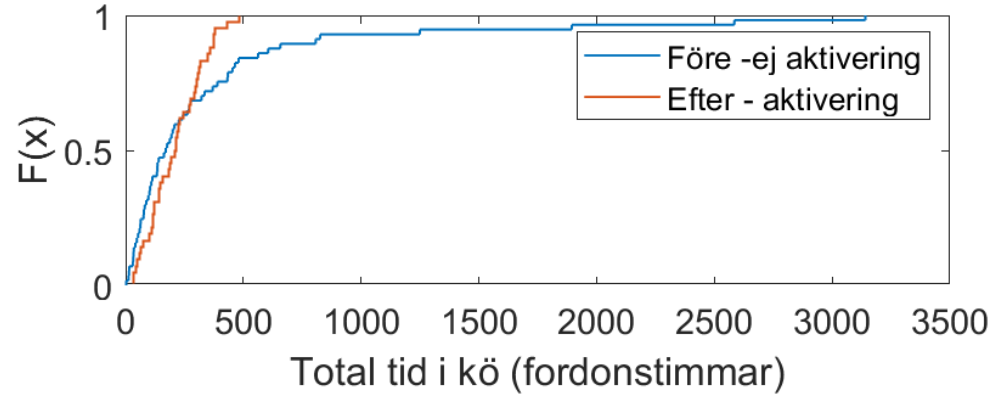
FRAMKOMLIGHET

Total tid i kö

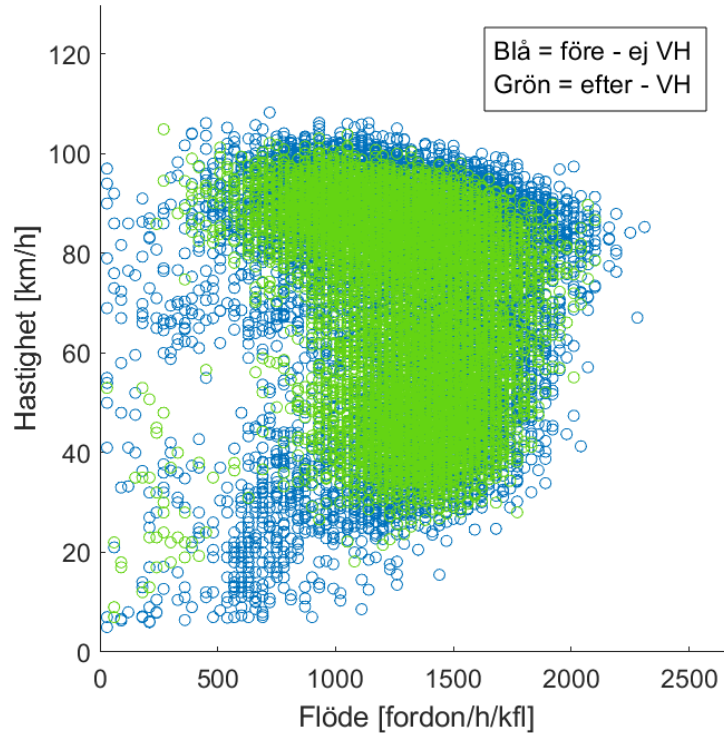
- Köfrekvensen är densamma, men färre antal fordonstimmar i kö
- Färre dagar med fler antal fordonstimmar i kö - förskjutning av kurvan åt vänster

Medelrestid

- Lägre restider under rusningstrafik/kö
- Något öka restid vid tillfällig tät trafik som inte resulterar i längre köer pga sänkning till 80 km/h

FRAMKOMLIGHET - FUNDAMENTALRELATIONER

NÄSTA STEG

- Fler analyser av olika kluster och dess egenskaper
- Emissionsberäkningar

30

30

30

X

TACK!